

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง เสภาขุนช้างขุนแผน
ตอน กำเนิดพลายงาม โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมุติ
A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN THAI LITERATURE THE EPISODE:
BIRTH'S PLAINGAM OF KHUN CHANG KHUN PHAEN STORY
BY A ROLE-PLAYING LEARNING MODEL

นรากร ชินพิมาย

NARAKORN CHINPHIMAI

โรงเรียนบ้านสีเหลี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

BANSILIAM SCHOOL NAKHONRATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

Received: April 16, 2023

Revised: July 24, 2023

Accepted: July 24, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม จำนวน 4 แผน 2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 3. แบบประเมินความพึงพอใจและสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมุติ 4. สื่อการสอน ตัวอย่างการแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่า T แบบกลุ่มเดียว และหาค่าแบบ (Paired sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลี่ยม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน 6.90 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน 18.24 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนความก้าวหน้า 11.20 คิดเป็นร้อยละ 56.00 จะเห็นได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลี่ยม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมุติ

เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เสภา บทบาทสมมติ วรรณคดีไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the learning achievement in Thai literature. The Episode: Birth's Plai Ngam of Khun Chang Khun Phaen Story Thai language course Prathomsuksa 6. The sample group for research is Prathomsuksa 6 students from Baan Liam School, Lam Thamen Chai District Nakhon Ratchasima Province, There are 21 people, of second semester, academic year 2022 by using specific selection The research tools consisted of 4 tools such as 1. a plan of learning management for the development of learning achievements in the Thai literature course on the episode "Birth's Plai Ngam", of Khun Chang Khun Phaen story, totaling 4 plans, 2. pre-test and post-test, 3. a satisfaction assessment form. and opinions from students' about teaching methods according to the role-playing learning model; 4. Instruction media, examples of role-playing on The Episode: Birth's Plai Ngam of Khun Chang Khun Phaen story. This research used statistics to analyze the data, including mean data, standard deviation (SD), and one-group T-test. By using a paired sample t-test, the research results From the students Prathom Suksa 6, there are 21 people were studying at Baan Kham School who were taught by using a role-playing teaching model. The Episode: Birth's Plai Ngam of Khun Chang Khun Phaen Story. The students had higher score of learning achievement than before the studying by a plan of learning management with an average score before learning 6.90 and an average score after learning 18.24 and an average progress score 11.20, representing 56.00 % It can be seen that 21 students of Grade 6 at Ban Siliam School were managed to learn by using a role-playing teaching model. The Episode: Birth's Plai Ngam of Khun Chang Khun Phaen Story The students' achievement was significantly higher than before the activity at the .05 level.

Keywords: Thai verse, role play, Thai literature, Learning Achievement

บทนำ

วรรณคดีเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมสติปัญญาและความรู้ให้แก่ผู้อ่านได้อย่างหลากหลาย เช่น ด้านภาษาจะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ด้านความหมายของคำ การใช้ภาษาของแต่ละยุคสมัยแต่ละภูมิภาค แบบแผนของฉันทลักษณ์แต่ละประเภท ด้านประวัติศาสตร์ยังเป็นหลักฐานที่ช่วยบันทึกพงศาวดาร ตำนาน นิทาน เรื่องราวพื้นเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้วรรณคดียังให้คุณค่าทางอารมณ์อย่างหลากหลาย เพราะวรรณคดีเป็นเรื่องศิลปะของการถ่ายทอด

ความรู้สึกและอารมณ์ด้วยวิธีร้อยกรองถ้อยคำให้มีชีวิตจิตใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามได้รับรสสุนทริยภาพของวรรณคดี ซึ่งรีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2549, น. 63) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านวรรณคดีว่าการอ่านวรรณคดีทำให้ผู้อ่านมีประสบการณ์ชีวิตที่กว้างขวางและหลากหลายกว่าชีวิตของตนเอง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดและการกระทำของมนุษย์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้เห็นสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ อีกด้วย นอกจากนี้วรรณคดียังช่วย สะท้อนภาพสังคม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ ที่กวีได้สอดแทรกอยู่ในวรรณคดี ซึ่งบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539, น. 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไว้อย่างน่าสนใจว่า “วรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนลักษณะสังคมของตนและอาจเป็นเครื่องดำรงวัฒนธรรม” วรรณคดียังช่วยขัดเกลาจิตใจและยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น ช่วยจรรโลงจิตใจทำให้มนุษย์เห็นตัวอย่างของความทุกข์ ความสุข และปัญหาชีวิตต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านมองชีวิตด้วยความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งคำกล่าวนี้นี้พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ประพินธ์ (2518, น. 99) ได้ทรงกล่าวเกี่ยวกับวรรณคดีไว้ว่าการอ่านวรรณคดีไม่ได้เป็นไปเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นการฝึกให้เข้าใจเหตุผลต่าง ๆ ของพฤติกรรมมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่าวรรณคดีเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่านทำให้ผู้อ่านเข้าใจโลกและเข้าใจชีวิตมากขึ้น ประโยชน์ของการเรียนวรรณคดีหรือวรรณกรรมทำให้เราได้ศึกษาสิ่งต่าง ๆ หลายแง่มุมจากสิ่งที่อ่าน ได้สัมผัสเรื่องราวที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัย โดยผ่านทางความรู้สึกและอารมณ์ของกวี สภาพสังคม วัฒนธรรม การศึกษาลักษณะคำประพันธ์ที่กวีใช้ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านมีประสบการณ์มากขึ้น จากความสำคัญของวรรณคดีไทยทำให้การเรียนการสอนในวิชาวรรณคดีไทยมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 54) จึงกำหนดให้วรรณคดีไทยและวรรณกรรมบรรจุอยู่ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมมาตรฐาน ท5.1 เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

วรรณคดีและวรรณกรรมไทยมีความสำคัญต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนมาก เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประวัติวรรณคดี ให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดี ให้นักเรียนได้รู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม สภาพสังคม ตัวละครในวรรณคดี เหตุการณ์บ้านเมือง ควบคู่กันไปกับวิวัฒนาการของวรรณคดีไทยสมัยก่อนจนถึงสมัยปัจจุบัน ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย การเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่องหรือให้นักเรียนอ่านเรื่อง นักเรียนจะยังไม่มีความประสบการณ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยที่มากพอ ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหา

กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นหนึ่งในวิธีการที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นซึ่ง (Littlewood, 1981) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการสร้างเทคนิคที่ดีในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกฝนในการสื่อสารทางภาษาในทำนองเดียวกัน (Revell, 1979) กล่าวถึงบทบาทสมมติไว้ว่าเป็นการแสดงออกที่เป็นไปเองตามธรรมชาติของแต่ละบุคคลที่ตอบสนองต่อผู้อื่นในสถานการณ์ที่สมมติที่กำหนดขึ้นมาซึ่งบทบาทสมมติเป็นหนึ่งกิจกรรมซึ่งผู้มีส่วนร่วมหรือผู้แสดงรู้ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อเกี่ยวข้องกับอะไรหรือจะต้องรู้ข้อมูลมาก่อนเพื่อแสดงออกมาในรูปแบบการฝึก นอกจากนี้ (Richards, 2006) กล่าวถึงบทบาทสมมติไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนถูกกำหนดบทบาทและสถานการณ์ที่เตรียมมาก่อนหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ยึดข้อมูล

หรือบทบาทที่นำมาเป็นหลักกล่าวคือ การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งเน้นการสอนโดยใช้บทบาทที่ถูกสมมติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามบทบาทที่ตนได้รับซึ่งการให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมตินั้นเพื่อให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น ครูผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเป็นผู้กำหนดบทสนทนาและบทบาทของแต่ละคนโดยกำหนดว่าผู้เรียนจะแสดงเป็นใครและจะพูดอย่างไรบ้าง พูดเกี่ยวกับอะไร แต่สิ่งที่จะพูดผู้สอนเป็นผู้กำหนดหรืออาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดเองโดยครูผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา การแสดงบทบาทสมมติจึงเป็นกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาและมีความสำคัญในการฝึกทักษะการพูด อีกทั้งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตจริงได้

นอกจากนี้ (Ladousse, 1987) ให้เหตุผลในการนำกิจกรรมบทบาทสมมติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนว่าผู้เรียนจะได้รับกิจกรรมที่หลากหลายจากกิจกรรมการเรียน เช่น ได้เรียนรู้หน้าที่และโครงสร้างทางภาษา ผู้เรียนมีโอกาสฝึกพูด ฝึกการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้การทำงานกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่ปลอดภัย และเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสถานการณ์ต่าง ๆ และยังช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนได้กล้าพูดกล้าแสดงออกซึ่งก่อให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนอีกด้วย กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเทคนิคการสื่อสารที่สามารถพัฒนาความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนและยังเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน ครูผู้สอนและผู้เรียนต่างมีส่วนร่วมในกระบวนการในการนำกิจกรรมบทบาทสมมติมาใช้ ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นสถานการณ์ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ชูศรี สนิทประชากร (2545, น. 14) กล่าวถึงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นและนำการแสดงออกทั้งทางความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออุปมาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงบทบาทสมมติเป็นการฝึกให้ผู้แสดงได้ประสบการณ์จากสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้แสดงได้รับประสบการณ์จริงในสถานการณ์จริงเพื่อผู้เรียนจะได้ทดลองและเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนอย่างมีประสิทธิภาพในสภาวะต่าง ๆ ส่วนสุมิตรา อังวัฒนกุล (2539, น. 142-143) กล่าวถึงกิจกรรมบทบาทสมมติว่าเป็นกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษโดยใช้บทบาทที่สมมติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เป็นเครื่องมือในการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทสมมตินั้นแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติของผู้แสดงที่มีต่อบทบาทการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนสวมบทบาทต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดไว้จะทำให้เกิดจินตนาการและแรงบันดาลใจที่จะนำทักษะทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการสื่อสาร การแสดงบทบาทสมมติในกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในสถานการณ์หนึ่ง ๆ และชี้ให้เห็นความสำคัญของการใช้คำที่ถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ เพราะผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการกระทำโดยแท้จริงมีโอกาสในการฝึกพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนกำหนดได้อย่างอิสระ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนุกไม่น่าเบื่อและมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น (Chiung Chu Wong, 1963) ทั้งยังส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อการพูดของผู้เรียน โดยนอกจากกิจกรรมบทบาทสมมติจะสามารถทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการพูดของตนเองได้อย่างแท้จริงแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและใช้หลักการพูดไปใช้

ในการพูดสื่อสารในสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบการแสดงบทบาทสมมติเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวรรณคดีไทยมากขึ้นและหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีไทยมากยิ่งขึ้น

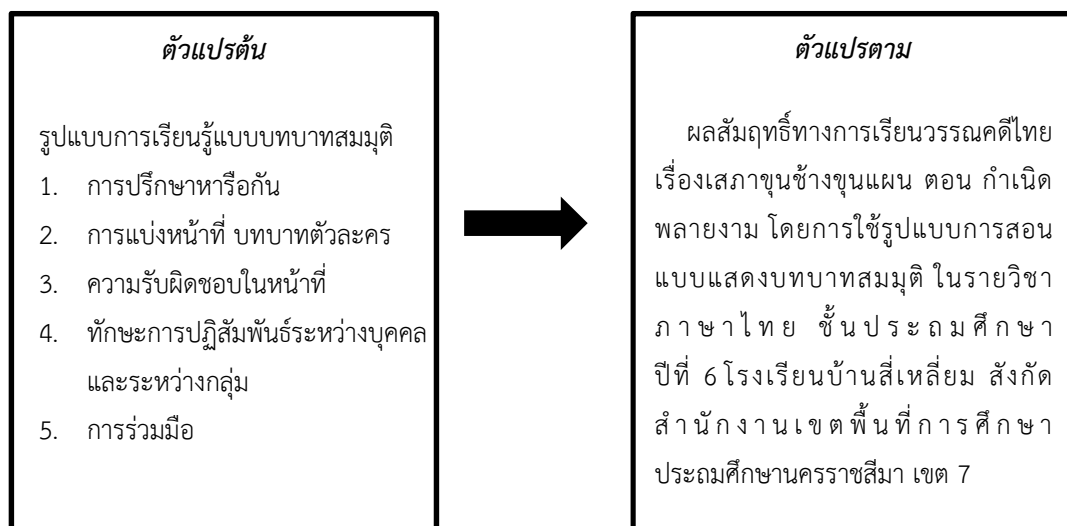
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม โดยการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม ที่มีต่อวิธีการสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมุติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลี่ยม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม จำนวน 4 แผน

2.2 แบบทดสอบก่อน และหลังเรียน

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมุติ

2.4 สื่อการสอน ตัวอย่างการแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้สอนเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง โดยคุณครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และผู้สอนอธิบายให้นักเรียนทราบถึงกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2 ผู้สอนชี้แจงกิจกรรม และให้นักเรียนแบ่งหน้าที่ แบ่งบทบาท และแบ่งหน้าที่ของแต่ละคน จากนั้นผู้สอนให้นักเรียนชมตัวอย่างการแสดงบทบาทสมมุติ และนัดหมายให้นักเรียนฝึกซ้อม

3.3 นักเรียนฝึกซ้อมการแสดงบทบาทสมมุติ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.4 นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ

3.5 ผู้สอนให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อวิเคราะห์คำประพันธ์ที่โดดเด่น ในเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม (บทอาขยานหลักของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

3.6 ผู้สอนสรุปบทเรียนร่วมกับนักเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และทำแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าที (t-test) ชนิดข้อมูลสัมพันธ์กัน เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้ Paired samples t-test (PSPP)

4.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

4.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลื่อม ที่มีต่อวิธีการสอนรูปแบบการแสดงบทบาทสมมุติ โดยใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 6.90$) และ มีค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 18.24$) ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมสรุปผลได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน

การจัดกิจกรรม						
แสดงบทบาทสมมุติ	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t	sig.
ก่อนจัดกิจกรรม	21	20	6.90	1.80	22.35	.000
หลังจัดกิจกรรม	21	20	18.24	1.70		

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลื่อม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ 34.50/91.20 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนน้อยกว่าเกณฑ์ และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

การจัดกิจกรรม				
แสดงบทบาทสมมุติ	N	คะแนนเต็ม	M	ค่าประสิทธิภาพ
ก่อนจัดกิจกรรม	21	20	6.90	34.50
หลังจัดกิจกรรม	21	20	18.24	91.20

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ก่อนเรียน และหลังเรียน กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ ก่อนจัดกิจกรรมมีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 34.50 หลังจัดกิจกรรม มีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 91.20 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนน้อยกว่าเกณฑ์ และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ

รายการประเมิน	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านวิธีการสอน	4.31	.31	มาก
ครูอธิบายวิธีการสอน/ จัดกิจกรรมอย่างเข้าใจ	4.39	.50	มาก
ครูแบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบตามความเหมาะสม	4.43	.51	มาก
ครูอธิบายวิธีการสอนเหมาะสมกับเรื่อง	4.24	.54	มาก
นักเรียนเข้าใจวิธีการสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้	4.00	.74	มาก
อยากให้ครูใช้วิธีการสอนนี้ในเรื่องอื่น ๆ	4.60	.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้านวิธีการสอน (Mean = 4.31, S.D. = .31) โดยพิจารณาในรายละเอียดแต่ละรายการประเมิน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากในทุก รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ ครูอธิบายวิธีการสอน/ จัดกิจกรรมอย่างเข้าใจ (Mean = 4.39, S.D. = .50) ครูแบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบตามความเหมาะสม (Mean = 4.43, S.D. = .51) ครูอธิบายวิธีการสอนเหมาะสมกับเรื่อง (Mean = 4.24, S.D. = .54) นักเรียนเข้าใจวิธีการสอน/ กิจกรรมการเรียนรู้ (Mean = 4.00, S.D. = .74) อยากให้ครูใช้วิธีการสอนนี้ในเรื่องอื่น ๆ (Mean = 4.60, S.D. = .51)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ

รายการประเมิน	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.40	.28	มาก
กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเรื่อง	4.50	.51	มาก
กิจกรรมมีความสนุกสนาน	4.60	.51	มากที่สุด
กิจกรรมใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม	4.10	.77	มาก
การแบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรม	4.05	.80	มาก
กิจกรรมที่ใช้ส่งผลต่อการเรียนที่ดีขึ้น	4.62	.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ บทบาทสมมติของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Mean = 4.40, S.D. = .28) โดยพิจารณาใน รายละเอียดแต่ละรายการประเมิน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากในทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเรื่อง (Mean = 4.50, S.D. = .51) กิจกรรมมีความสนุกสนาน (Mean = 4.60, S.D. = .51) กิจกรรมใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม (Mean = 4.10, S.D. = .77) การแบ่งหน้าที่ในการทำกิจกรรม (Mean = 4.05, S.D. = .80) กิจกรรมที่ใช้ส่งผลต่อการเรียนที่ดีขึ้น (Mean = 4.62, S.D. = .50)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ บทบาทสมมติ

รายการประเมิน	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.33	.17	มาก
นักเรียนเข้าใจเนื้อหา	4.20	.68	มาก
นักเรียนมีความสนุกสนาน	4.62	.50	มากที่สุด
นักเรียนมีความสามัคคี	4.52	.51	มากที่สุด
นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่	4.29	.72	มาก
นักเรียนกล้าแสดงออก	3.90	.83	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ บทบาทสมมติ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (Mean = 4.33, S.D. = .17) โดยพิจารณาในรายละเอียดแต่ละรายการประเมิน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากในทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหา (Mean = 4.20, S.D. = .68) นักเรียนมีความสนุกสนาน (Mean = 4.62, S.D. = .50) นักเรียนมีความสามัคคี (Mean = 4.52, S.D. = .51) นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Mean = 4.29, S.D. = .72) นักเรียนกล้าแสดงออก (Mean = 3.90, S.D. = .83)

จากข้อมูลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ บทบาทสมมติ บทบาทสมมติเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ในทุกด้านแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากต่อบทบาทสมมติ ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม (Mean = 4.33, S. D. = .17)

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ บทบาทสมมติ สมมติฐานกล่าวว่า นักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ผลการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการใช้การจัดการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงามก่อนเรียน และหลังเรียน กับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (One-Group-Pretest-Posttest Design) 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม ที่มีต่อวิธีการสอนรูปแบบการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน 6.86 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน 18.24 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนความก้าวหน้า 11.20 คิดเป็นร้อยละ 56.00 จะเห็นได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสีเหลียม จำนวน 21 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

นักเรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มในการปรึกษาหารือในการปฏิบัติกิจกรรม ได้มีประสบการณ์การทำงานแบบแบ่งหน้าที่รับผิดชอบบทบาทของแต่ละคนที่ตนเองได้รับมอบหมาย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เกิดทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ในการร่วมมือการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2552, น. 358-361) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าพฤติกรรมมีสาเหตุมาจากการเรียน การที่ผู้เรียนได้แสดงออกบทบาทต่าง ๆ จำกัดอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนไม่ด่วนตัดสินใจอะไรง่าย ๆ นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงแนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดอีกด้วย

2. ช่วยให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การที่ให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทของผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ว่า ผู้อื่นมีความคิดและความรู้สึกอย่างไร ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา

3. ช่วยลดความรู้สึกตึงเครียดของผู้เรียน ในบางครั้งผู้เรียนอาจจะมีความรู้สึกในใจหลายประการที่ไม่สามารถแสดงออกมาได้ ครูผู้สอนอาจใช้บทบาทสมมติเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนระบายความรู้สึกนั้น ๆ ออกมาเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้เรียนลงได้บ้าง

4. ช่วยให้ครูผู้สอนเรียนรู้ความต้องการของผู้เรียนในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถจะบอกความต้องการของตนเองออกมาได้

5. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับผู้อื่นในทางที่ดี ผู้เรียนจะได้มีโอกาสสำรวจตนเอง และเรียนรู้เกี่ยวกับผู้อื่นโดยใช้บทบาทสมมติเป็นเครื่องมือ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น และพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง สิ่งนี้จำเป็นเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามทางจิตใจ อันจะช่วยให้บุคคลนั้นดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุข และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสำรวจค่านิยมของตน และหาหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของตน ในขณะที่ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติอยู่นั้น ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมการตัดสินใจที่แสดงถึงค่านิยมของตน การที่มีโอกาสได้แสดงได้อภิปราย และวิเคราะห์ค่านิยมเหล่านั้น จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น

7. ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามัคคีในกลุ่มให้ดีขึ้น ในการทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม มักมีปัญหาขัดแย้งกันอยู่บ้าง ความขัดแย้งนี้ทำให้เกิดความรู้สึกไม่เข้าใจกัน และเกิดความแตกแยกในหมู่คณะ วิธีการใช้บทบาทสมมตินี้สามารถนำมาใช้ในการทำงานกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกเข้าใจกัน และมีความสามัคคีปรองดองกัน

8. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตนให้เหมาะสมในสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็น บทบาทสมมติจะช่วยให้การเรียนรู้นี้เป็นจริง และสนุกสนานยิ่งขึ้น

9. ช่วยให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ บทบาทสมมติมักจะมีสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งแฝงอยู่ ผู้แสดงจะต้องใช้วิจารณญาณ และไหวพริบในการแก้ปัญหาจึงนับว่าวิธีนี้ฝึกเรื่องการแก้ปัญหาและการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

10. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในหลาย ๆ บทบาท เพราะคน ๆ หนึ่งมักจะมีหลายบทบาทในชีวิตจริง เช่น เป็นพี่ เป็นลูก เป็นหลาน เป็นผู้เรียน เป็นหัวหน้าชั้น เป็นต้น ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกฝนบทบาทต่าง ๆ เพื่อค้นหาพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์แต่ละอย่าง

11. ช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน รู้สึก คิด กระทำ โดยปกติเมื่อผู้เรียนเผชิญปัญหา จะกระทำไปตามความรู้สึกนั้นทันที แล้วจึงหวนกลับมาหาวิธีที่ดีกว่า การแสดงบทบาทสมมติจะช่วยให้ผู้เรียนทำตามขั้นตอนที่ดีกว่าที่คิด

สมิตรา อังวัฒนกุล (2539, น. 143) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมบทบาทสมมติว่า เป็นการ แสดงบทบาทสมมติในการเรียนการสอนภาษาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังชี้ให้เห็นความสำคัญของการใช้คำพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์ต่าง ๆ อีกด้วย จากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมบทบาทสมมติพบว่า กิจกรรม บทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็น อย่างมาก เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกสนทนาโดยใช้สำนวนต่าง ๆ ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ เกิดความสนุกสนานในการเรียน และผู้เรียนสามารถเอาภาษาที่ได้เรียนและฝึกเหล่านี้ไปใช้กับสถานการณ์จริงที่ ผู้เรียนพบนอกชั้นเรียนได้ การจัดการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติให้ความสำคัญกับกระบวนการที่ผู้สอนใช้ ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม

วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเสนอการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกต พบว่าเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ขณะเดียวกับการสอนแบบบทบาทสมมติ เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น หรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทที่ตนแสดง

ทิสนา แคมมณี (2553, น. 358) การจัดการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ซับซ้อน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ทั้งวรรณคดี ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้เร็ว จดจำ และไม่ลืมสิ่งที่ได้เรียนรู้ (ทิสนา แคมมณี, 2553, น. 98) และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้เกิดการพึ่งพาศักยภาพกันทางบวก (Positive Interdependent) เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน สามารถร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม (Face to Face Promotive Interdependent) โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างทั่วถึง รู้จักการทำงานร่วมกัน เรียนรู้เหตุผลของกันและกัน เกิดความร่วมมือทั้งด้านความคิดและการทำงานจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งทิสนา แคมมณี (2553, น. 101) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายเป็นผล ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีผลงานมากขึ้น และการเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (long-term relation) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 การแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนบางรายไม่มีความกล้าแสดงออก ครูผู้สอนควรวางแผนการจัดกิจกรรมให้ลงตัวก่อนเริ่มกิจกรรม

1.2 ระยะเวลาการฝึกซ้อม และอุปกรณ์การฝึกซ้อม เป็นสิ่งสำคัญ ครูผู้สอนควรเตรียมอุปกรณ์ และเครื่องแต่งการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ักเรียนในการจัดกิจกรรม

1.3 ควรมีการดำเนินการวิจัยในทักษะอื่น เช่น ทักษะการอ่านและการเขียน โดยการใช้ กิจกรรมบทบาทสมมติที่นักเรียนสามารถเขียนบทเอง โดยเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากทักษะการอ่านและการเขียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ สามารถนำไปใช้กับเรื่องอื่น ๆ ได้ และสามารถบูรณาการร่วมกับวิชาอื่นได้

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ สามารถนำไปใช้กับเรื่องพระอภัยมณี จากหนังสือวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเรื่องสังข์ทองจากหนังสือวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เอกสารอ้างอิง

- กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ. (2518). *ข้อคิดเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา (จัดพิมพ์ถวายเนื่องในโอกาสพระชนมายุ 84 พรรษา).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). *วรรณคดีสำเนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- ชูศรี สนิทประชากร. (2545). *วิธีการสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ: วัชรการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2536). *ช่วยครูฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็ก*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 12)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเหลือ เพทยสุวรรณ, หม่อมหลวง. (2539). *แนะแนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- рінฤทัย สัจจพันธุ์. (2549). *ความรู้ทั่วไปทางภาษาและวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมิตรา อังวัฒนกุล. (2539). *วิธีการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chung Chu Wong. (1963). *Rloe Plays in the English Classroom. English Teaching Forum, 21(1), p. 43.*
- Ladousse, Gillian. (1987). *Role Play*. Oxford: Oxford University Press.
- Littlewood, W. (1981). *Communicative Language Teaching*.: Cambridge University Press.
- Revell, J. (1979). *Teaching techniques for communicative English*. Malaysia: Macmillan Press.
- Richards, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press.

ผู้เขียนบทความ

คุณนรากร ชินพิมาย โรงเรียนบ้านสี่เหลี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
จังหวัดนครราชสีมา อีเมล Phoowee@gmail.com